

liki! Gospod ocenjevalec pa naj le tako nada-ljuje svoje ocene!

Knjige „Matice Slovenske“ za leto 1889.

Za božične praznike dohajajo Slovencem tri knjige »Matice Slovenske« za l. 1889. Vse tri obsegajo 55 in pol pole: za 2 gold. udnine — pošteno odškodovanje! Knjige so te-le: 1. »**Letopis Matice Slovenske za leto 1889.**« Uredil dr. Lovro Požar. 2. »**Dušeslovje.**« Spisal urednik temu listu. 3. Zabavna knjižnica: »**Frana Erjavca izbrani spisi**« (z njegovo sliko). Uredil Frančišek Levec. — V teh knjigah se ponuja čitateljem pouka in zabave. Premalo časa je, da bi mogel že sedaj ocenjevati knjige. Samo nekatere stvari pripomnim. »Letopis« se odlikuje po mnogovrstnosti; »Dušeslovje« hoče Slovence polagoma privedi do modroslovne vede in zato je pisano kolikor mogoče lahko-umljivo; »Erjavčevi spisi« pa bodo zabavali in poučevali slovenski narod. Zato sezite po knjigah imoviti, vedoželjni ter rodoljubni Slovenci! Kdor bi se kmalu vpsal kot ud, dobi lahko še vse knjige za udnino. V »Dušeslovju« je naslovni list izpuščen s tem namenom, da bi imela cela knjiga, ki bode dovršena prihodnje leto, en sam naslov, eno kazalo — stvarno in abecedno, vsled česar bode knjiga lahko rabljiva. Neke ljubljanski knjigovez pa namerava napraviti ukusne in cene platnice za celo knjigo.

Število Matičinih udov raste od leta do leta. »Pregled vseh društvenikov« nam naznanja 1909 udov, lani jih je bilo 1710. Vem pa, da se je do danes število udov že nad 1909 povzdignilo. Ta napredek je res pomenljiv za Slovence. Beležim ga tu z narodnim ponosom. Odboru pa naklada to zaupanje slovenskega naroda važno dolžnost, da deluje z združenimi močmi enako, kot sedaj, še dalje za napredek in se ne dá nikdar zavesti v neslogo.

Dr. Fr. L.

HRVATSKO SLOVSTVO.

(Spisal J.—è.)

Knjige „društva sv. Jeronima“ za l. 1890.

Skoraj prav tedaj, kakor naša družba sv. Mohora začelo je tudi hrv. knjiž. društvo sv. Jeronima razpošiljati svojim členom knjige za l. 1890. Društvo sv. Jeronima ima isto nalogo, kakor naša družba sv. Mohora, namreč, da širi omiko tudi med prostim narodom, omiko, katera je osnovana na pravi krščanski podlagi in katero mu podaje v lahko umevnih knjižicah. Društvo sv. Jeronima ima razne člene: utemeljitelje in pa člene prvega, drugega in tretjega reda. Člen tretjega reda je oni, kateri plača 5 gold. in dobiva zanje celo svoje življenje društvene knjige. Knjige izdaje društvo navadno po tri, po četiri. Povedal sem že v »Dom in Svet«-u, zakaj to tako koristno društvo ne uspeva: kajti da nima sedaj — ko deluje že več let, nič več kakor 8325 členov, to vendar ni poseben napredek; če pomislimo, kako mnogobrojen je hrvatski narod. Res, da se ne morejo kar čez noč vse ovire odstraniti, vendar upajmo, da

bode vstrajno in neustrašljivo delovanje rodilo polagoma dobre sadove. Zapreke pa, s katerimi se mora društvo boriti, res so velike. Priprostemu narodu ni še knjiga tako ljuba, kakor recimo našemu, ker je še mnogo naroda nevesčega čitanju, in tudi so se Hrvatje sami do nedavno kaj malo brigali za nižje sloje svojega naroda. Sedaj pa izhaja v Zagrebu že drugo leto list, kateri je posvečen priprostemu narodu, a to je: »Priatelj naroda«, kateri podaje svojemu narodu v lahko umevnem slogu res mnogo zdrave in pa potrebne hrane. In tudi društvo sv. Jeronima se je počelo lepše razvijati in zasluge za narod so mu res velike. Društvo ima dokaj lepo imovino, vsega skupaj 108.778 gold. 13 kr.; to je vsekako lep denar. Mohorjeva družba je v primeri z njim prava sirotica. Samo zaklad za nagrade pisateljske šteje 12.790 gold. 43 kr. S tem denarjem se lahko nekaj napravi! V Jeronimskih knjigah pogreša se še vedno dobrih zabavnih spisov, ker ono malo zabave, katero nam podajajo te knjige, pač ne zadostuje narodu, katerega bi moral s to zabavno vado še le h knjigi privabiti. Zato naj bi društvo sv. Jeronima podajalo vsaj v začetku več zabave — ali izborne zabave —, ker tudi narodu treba dobro pisati, in če bi moralo društvo tudi kako svotico več žrtvovati, saj ima od kod jemati. Bolji hrvatski pisci pa naj bi tudi narodu posvetili kako urico, izvestno bi našli bolj hvaležne čitatelje, kakor jih pa dobé med drugim hrv. občinstvom. In kar je glavno — delali bi res za narod, za blagor svojega zapuščene naroda.

Vendar oglejmo si malo letošnje knjige! Štiri lične knjižice leže pred nami. Vzemimo v roke prvo:

»**Danica.**« Koledar i letopis društva svetojeronimskoga za prostu godinu 1890. (Pučke knjižnice knj. 76.) Sa 6 slika. 8°. Str. 192. Cena 20 kr. — Ni druge hrvatske knjižice, katera bi bila tako med prostim narodom razširjena, kakor je »Danica«. Vsakega leta morajo jo izdati v več iztisih, tako je letos zagledala beli dan v 32.000 iztisih, kateri se bodo izvestno kaj kmalu razpečali. To je tudi nekaj. Zato je pa društvo vselej najbolj pazilo na »Danico«, in tudi letošnja ima kaj izbrano vsebino, a krasí jo šest lepih sličic. V »Danici« se nahaja večja povest: »Radojevići« znanega hrvatskega pisatelja V. Novaka. Pisatelj slika žalostne nasledke slabe vzgoje, kakoršno vidimo žalibog večkrat tudi med prostim ljudstvom. Pisava mu je gladka, jezik lep; pripovedčica bode izvestno narodu ugajala, saj je iz njega zajeta. — Tudi druga vsebina »Danice« je izborna. Tu sta životopisa dveh znamenitih Hrvatov (pesnika O. Andrije Kačića Miošića in junaka Marka Mešića), nekoliko dobrih poučnih spisov (Za što i u čem najveći porez plaćamo? — Novi zadružni zakon itd.), opis stolne cerkve v Sarajevu in mesta Pazina, — »što se v svietu zbilo« — i druge drobnosti. Vsakako je »Danica« na svojem mestu in vsaki prosti čitatelj bode našel v nji obilo zdrave in poučne zabave.

Druga knjižica slôve: »**Dobro dietje. Dobar mladić. Dobar muž.**« Napisao Cvjetko Gruber. (Puč. knjiž. knj. 75.) 8°. Str. 130. Cena 30 kr.

— Vsakdo vé, kako važna je vzgoja, kako vpliva na vsakega človeka, da se večkrat ravna po njej celo življenje poedinca. Ta knjižica je zato vsakemu dobro došla, ker nam podaje mnogo lepih pravil in nasvetov za dobro vzgojo. Najpreje kaže pisatelj, kako naj je dete, kako naj stariše sluša, spoštuje, ljubi. Vendar ni dosti, da je dete dobro odgojeno, saj potem, ko postane deček in mladenič, bjejo še bolj obenj valovi svetá in slabe tovarišije: mladenič, popreje nepokvarjen, izgubi kaj lahko plemenitost srca in se udá raznim strastém. A ko iz mladeniča postane mož, ko si izbira družico za celo življenje, naj bode tudi dosti oprezen, ker na tem sloni sreča celega življenja. Če ni v hiši sloge, če ni ljubezni, kako se bodo odgojevali otroci, kako bode uspevalo gospodarstvo! Zato je pa tudi pisatelj posvetil večino tega oddelka ženitbi; razkazuje vzvišenost in nerazdružljivost tega stanú, obsoja razne zle navade in običaje. — Knjiga je lepo razdeljena, pisec je zajemal obilno iz najboljšega in najbogatejšega studenca resnic — iz sv. pisma, da dokáže svoje trditve; a večkrat je osladil čitateljem berilo tudi s kakim zgodovinskim primerom. Le slog se mi zdí malo pretežak in okoren. Koliko bi bila knjiga pridobila, da je poljudneje pisana! Tudi ne vém, zakaj bi privednike hrvatski, slovenski itd pisali z velikimi črkami (n. pr. naš Hrvatski narod), saj narod tudi drugače lahko spoštujemo in ljubimo. Pisec je rabil največ delce Konrada Sickingerja, a knjižico je posvetil hrvatski mladézi, ker nas čaka lepša bodočnost, če bode ona dobra i poštena. Bog daj, da bi ne samo mladež hrvatska, nego ves hrvatski narod često segal po tej knjižici, saj ima bogate zaklade zlatih nauk!

Iz založbe »Knjižare Mučnjak i Senfleben« v Zagrebu naznanjamo te manjše knjižice:

„**Obrtni prirodopis.**“ Pomočna knjiga za šegrtske šole. Sostavio Dragutin Juvan, učitelj doljnogradske pučke i šegrtske škole u Zagrebu. 1888. 8°. Str. 146. C. 60 kr. — To delce je namenjeno učencem trgovstva in obrta. Govori o rudinstvu in živalstvu, kolikor treba vedeti učencu. H koncu govori tudi o strojih in tovarnah. Za ta namen nimamo še Slovenci knjižice. Jezik je lahek in tudi Slovincem umljiv.

„**Pobjeda ljubavi.**“ Dvie slike iz života. Pohrvatío Pajo Kremlar, župnik Kutjevački. 1889. 8°. Str. 35. C. 20 kr. — Dve ljubeznivi sliki, ki sta posebno primerni za žensko mladino.

„**Uzgojne pripoviedke**“ (F. Svave). Preveo Petar Kuničić, učitelj. 1889. Str. 62. C. 30 kr. — Laški izvirnik je slavnoznan — tudi Slovincem po prevodu slov. — v vzgojnem slovstvu. — Kdor bi se hotel učiti hrvaščine, segel bi za vajo lahko po teh knjižicah.

Kar je nam Slovincem »Pratika«, to je Hrvatom:

„**Zagrebački koledar**“ ali tako zvani »Pučki zagrebački šostar« za god. 1890. Uredio: Lj. Tomšić. C. 15 kr. — Ob koncu nekaj poučne tvarine. Za trgovce, ki imajo opraviti na Hrvatskem, dobro došel.

„**Poviest Rusije od početka do danes.**“ — Tako se bode zvala knjiga, ki bode začela v kratkem izhajati v »kr. sveučilišni knjižari Fr. Župana« (Rob. Ferd. Auer) v zvezkih po 50 kr. v presledkih 3—4 tednov. Knjiga ta je prevod iz francoskega dela: *Histoire de la Russie*, izišlega 1878, katero je spisal pariški vseučilišni profesor Alfred Rambaud. Pisatelj je potoval mnogo po Rusiji in rabil do 200 virov za svoje jako hvaljeno delo. Prevedli so je Nemci, celó Rusi v svoj jezik. Prof. P. Tomić pa je priredil delo za Hrvate. Založnik bode dal delo okrasiti z okrog sto slikami in dvema zemljevidoma. »Zato se nadeja, da mu bode k temu izdanju pripomoglo hrvatsko, srbsko in slovensko občinstvo z mnogobrojnim naročevanjem, da zmore zadostiti vsem zahtevam v vsakem oziru.« Dotiskano delo bode stalo več, nego naročevanje (sproti). Najbolje, da se pošlje cena za več zvezkov in priloži poštnina za zvezek à 5 kr. — Žal, da nisem mogel dela čitati, torej ne morem sam soditi o njem. Le toliko vem, da je knjiga Rusom prijazna, kakor je tudi pisatelj sam; pisal je o Rusih še druga dela. Nemcem pa ni vse všeč, kar o njih (Nemcih) piše.

POLJSKO SLOVSTVO.

Poljska literatura se odlikuje s klasiki — klasiki, kakoršnih zaman iščemo pri drugih slovanskih narodih. A je tudi poljski jezik med vsemi slovanskimi najlepši, najmehkejši. Rajni škof Jernej Vidmar, ki je slišal na cesarskem dvoru vse jezike našega cesarstva, rekel je, da med vsemi jeziki zvení najlepše poljski.

Za danes naj omenimo poljski list „**Missye katolickie**.“ Ta list je ilustrovan, vsak mesec izide po ena številka. Stane na leto samo štiri goldinarje. In kako je izvrsten! Podobe ima krasne, kakor tudi branje. Prinaša spise o ameriških, azijskih, afriških in avstralijskih divjih narodih, o evropskih protestantih; opisuje njih navade v verskem in narodnem oziru; slika njih pokrajine in rastlinstvo; razpravlja delovanje misijonarjev med njimi, njihove težave in uspehe. In česar pero ne more opisati dosti natančno, to predstavljajo podobe.

Tak list imajo med vsemi Slovani le Poljaki. Madjari ga imajo baje da tudi, pa je menda zgoli prevod nemškega lista. Kdor je več poljščini, ne bo mu žal, ako se naroči nanj. Izhaja v Krakovu v Galiciji. Naročnina se pošlje pod to adreso: Administracija »Missy katolickich« w Krakowie, na Wesolej, Nr. 26. (Galizien.)

Fr. Marešič.

nikom tudi razlagajo in na življenje obračajo. V tem smislu naj bi torej družba oskrbela Slovincem novo izdajo te knjige, če tudi v več snopičih. »Kristusovo življenje in smrt v premišljevanjih in molitvah«, izdano po družbi v devetih snopičih od l. 1868 dalje bi pri taki novi izdaji knjige g. Skuhale še vedno ohranilo posebno svojo vrednost.

Jezik v knjigi je lahko umeven, pisava prostemu ljudstvu primerna, le premalo dosledna; n. pr. str. 165: dnij, a str. 166: dnevv. Odo- brujemo, da pisatelj piše evangelje, a, v srednjem spolu (str. 165); od tod prislov evangelijsk, mesto evangeliij, ija, evangelijsk.

Gledé podob, katerih je v knjigi 12, opom- nimo, da so sploh lepe; manj so nam všeč zadnje tri. »Jezus na križu«, str. 196 pa naspro- tuje tekstu na str. 198, kjer čitamo: »Poleg križa Jezusovega pa so stale njegova mati« itd. Torej stala je Marija poleg križa in ne bridkosti potrta slonel, kar je zelo značilno za-njo in za krščanstvo.

dr. Jos. L.

Dostavek uredništva. Namen odbora družbe sv. Mohora je pač bil ta, da bi dal udom v roke za premišljevanje in za nauk popis živ- ljenja Gospodovega po besedah sv. pisma sa- mega. Ta namen je vse hvale vreden. Gospod pisatelj pa je dovršil delo, ki je samo na sebi dobro, toda za družbin namen ni popolnoma primerno. Razloge je povedal naš gospod oce- njevalec. Le neko namero sem še našel, katero je imel odbor in pa gospod izdajatelj — katera bi se morala tudi bolj poudarjati —: da naj namreč ljudje ob nedeljah in praznikih poiščejo dotično evangelje, ki so je slišali v cerkvi ter pazno prečitajo doma. Ker so v cerkvi sli- šali razlago, umevali bodo lahko, kar je v knjigi, tudi brez postranske razlage. Duhovnim pastirjem bi jaz svetoval, naj svoje vernike na to opozoré in jih poučé, kako naj se knjiga rabi. S kazalom, ki je ob koncu knjige, pomaga si lahko čitatelj. Tudi naj jim povedó, zakaj bodo našli v knjigi tu pa tam nekoliko drugače, kakor so slišali s prižnice. Ako ljudje tega ne zvedó, ne bodo si mogli misliti, zakaj je v knjigi dru- gače, nego se bere na prižnici. Prav bi bilo, da bi bil gospod pisatelj sam to opomnil v predgovoru.

Oblika jezikovna se oklepa večinoma Wolfo- vega slov. sv. pisma (5. zv., 1856). Prirojene pa so oblike primerno sedanji slovnici. Neprimerni izraz na str. 153 naj se v drugi izdaji odpravi.

Izmed virov sem našel zlasti eno knjigo, iz katere je pač zajemal, ali na katero se je opiral gospod pisatelj, in ta je: »Das wahre Leben Jesu«, dargestellt von dr. F. X. Himmelstein. Würzburg, 1866. Skoro ista razdelitev, ista raz- vrstitev. Morebiti se je naslanjal nemški pisatelj sam na druge vire; a med našim slovenskim »življenjem« in nemškim se kaže sorodnost celó tam, kjer se razlikuje v izrazih gospod slovenski pisatelj od slovenske izdaje sv. pisma. Tako n. pr. pravi v pripovedovanju o dveh slepih pri Jerihi Gospod slepcu: Vulg. Marc. X., 49: »Animaequior esto!«, slovenska Wolfova izdaja: »Veseli bodi!«, Himmelstein (p. 126): »Sei getrost!«, Skuhala: »potoláži se!« Zakaj bi se ne naslanjal na dobre vire? A tudi prosto se je gibal, kjer se mu je zdelo primerno.

Nemška knjižica ima male opazke. Kritika mora tudi opomniti, da je pod nekaterimi napisi v knjigi gospoda Skuhale nekoliko razlage poleg vsebine; ta naj bi pač bila po namenu pisateljevem namestu druge razlage. Tako ménim, ne smemo preveč očitati tega nedostatka gospodu pisatelju; tudi zaradi tega ne, ker razlagajo v tej sestavi besede enega evangelista to, kar piše drug evangelist. Taka sestava je res že neka razlaga. — Rad pohvalim tudi lično, ljudstvu primerno zunanjo obliko.

(Konec.)

„Bela žena“ ali prva reč med štirimi po- slednjimi. Spisal Slovincem za novo leto 1890 kanonik dr. Ivan Križanič. V Mariboru. V za- ložbi katoliškega tisk. društva. Tisk tiskarne sv. Cirila. Str. 61. 12°. — Ta knjižica znanega gospoda pisatelja govori o smrti v živi, a ne- koliko šalji besedi, ter navaja veliko zlasti domačih vzgledov, kar je posebno hvale vredno. Jezik je domač, slovničar bi tu pa tam imel priliko kaj opomniti, a sploh je pa ta knjižica izvrstno novoletno darilo za vse, ki želé tako živeti, da jim bode smrt lahka in srečna.

„Popotnikov koledar“ za slovenske učitelje, 1890 l., s popolnim šematizmom šolskih oblastni, učiteljskih, ljudskih šol in učiteljskega osobja po Južno-Stirskem, Kranjskem, Primor- skem in slovenskem delu Koroškega po stanju v začetku šolskega leta 1889/90. IV. leto. Sestavil in založil Mihael J. Nerat, nadučitelj in Po- potnikov urednik v Mariboru. Maribor. Tisk tiskarne sv. Cirila. 12°. Str. 183. Pridejanega je tudi nekaj praznega papirja kot »Bilježnica«. Cena komadu je 1 gl. 25 kr. s poštnino vred; dobi se pri upravnistvu »Popotnikovem«. — Obširni naslov že naznanja, kaj je v tem ko- ledarju. Priznavamo, da je za ta namen res vrlo sestavljen. Posebno imenik šol in učiteljev je učiteljem nenadomestljiv. Kolikor sem se mogel prepričati o lanskem koledarju in ob drugih prilikah, trudi se gospod urednik, da se smejo na šematizem čitatelji zanašati. A smer ali pot tega »vademecum«a nam povsem ne ugaja. Pod nadpisom »učiteljeva knjižnica« po- daje imenik priporočbe vrednih knjig, ki naj služijo učitelju v daljno izobrazbo. In v tem imeniku nahajamo vsaj eno knjigo, kateri se »priporočba« nikakor ne more nadpisati; prav narobe. Nasproti bi se pa tudi v slovenskem jeziku še marsikaj dobilo, česar naj bi se učitelj ne sramoval. Toliko dovolj! Gospod sestavljatelj to umeva in upamo, da bode v prihodnjem letniku nedostatke odpravil, katere mu sporočim v posebnem pismu, ker sodim ugodno, da se je to zgodilo iz nepaznosti ali deloma tudi iz odpustljive nevednosti. Zunanja oblika je lična in se more meriti z obliko najlepših koledarjev.

(Dalje.)

Dr. Fr. L.

HRVATSKO SLOVSTVO.

(Spisal J.—č.)

Knjige „društva sv. Jeronima“ za l. 1889.

(Dalje.)

V tretji knjižici nam podaje društvo Tol- stojeve: „Pripovijedke za puk.“ — Preveli I. Z. Gojtan i Stj. M. Lukić. — 2. sv. 8.° st. 68.

Cena 20 kr. — Knjižica obsega šest pripovedek: prve tri so Tolstojeve, zadnje tri pa menim da ne, vsaj dve od njih ne, dasi prelagatelj tako sodi. Znano je, da ima Tolstoj v svetovni književnosti kaj lepo mesto. Njegova dela se prevajajo na vse svetovne jezike in čitajo veliko. Torej je zelo umestno, da nekoliko o njem pregovorim.¹⁾ Ne bodem govoril o Tolstojevem življenju, niti o njegovih prvih pripovedkah, niti o njegovih znamenitih romanih: »Vojna in mir« in »Ana Karenina«, nego bodem pregovoril le nekoliko o Tolstoju od l. 1878, ker je tedaj nastopil novo življenje in tedaj je začel pisati tudi »Pripovedke za narod«, katere je lani in letos društvo sv. Jeronima podalo svojim členom.

Tolstoj, kakor sam priznava, živel je vse svoje življenje, izvzemši 14—15 let svoje mladosti, kot nihilist, t. j. priznaval ni nobene vere. A l. 1878 je začel verovati v vero Kristusovo, katerega ljubezen, ponižnost, potrpežljivost in pa krotkost je občudoval že od nekdaj. In žalibog, da ni ta znameniti pisatelj vendar prišel na pravo pot ampak zašel daleč. Ni se vrnil k veri očetov in po njej v katoliško cerkev, marveč poprijel se je povse protestantovskih nazorov o svobodnem tolmačenju sv. pisma. Tako si je izbral par stavkov, katere pa obdeluje bolj s čustvom, kakor z razumom. Po teh stavkih kritikuje vse dosedanje verske in modroslovne nauke. On obsoja vsako cerkveno oblast, zametuje glavne istine krščanske vere (on je sam sestavil pet zapovedij Kristusovih), taji, da je naš zadnji namen onkraj tega življenja, za branjuje vsako vojevanje med narodi. Naš zadnji namen — pravi — je v tem življenju, v naših otrokih, v naši družini, v našem narodu, v človečanstvu — v vsem, kar ne umrje z osebnim življenjem. Zato živi vsakdo delavno, pametno, enostavno, skrbi za ženo in otroke, a izkorenini vsak lišp, sovraštvo, kreg, maščevanje, častilakomnost, naslado in skopost! — To so Tolstojevi nazori in te nazore propoveda in obdeluje v svojih pripovedkah za narod. Ali Tolstojeve zapovedi niso zadostne, ž njimi ne bode izkoreninil vseh zlih navad, ne bode odpravil vojske in drugih škodljivih naprav; istotako je potrebna cerkvena in svetska veljava, da se vrši red in izpolnjujejo dolžnosti. Pripovedke pa bode narod z veseljem in upam tudi v svoj prid čital (ker je v njih mnogo dobrega, le samó ono ne bi še nikogar izveličalo). Vendar Bog ne daj, da bi se poprijel idej, katere so v njih skrite; te ideje so gole ideje. Le škoda, da tako nadarjen in slaven pisatelj po takih tminah blódi! Prevod pripovedek je kaj izvrsten, jezik je kratek, jedrnat. Ponavljamo: le te ideje, — žalibog te ideje! —

(Konec.)

Zaradi tesnosti prostorove danes samo omenjamo iz poljske književnosti izvrstni list: »Przegląd powszechny«, ki izhaja vsak mesec na 9—11 polah in stane na leto 10 gld. Urednik mu je X. M. Morawsky, T. J.

¹⁾ Lepo, nepristransko razpravo o Tolstoju napisal je učeni literarni kritik, jezuit A. Baumgartner v lanskim »Stimmen aus Maria-Laach« I. Heft. p. 60—86, katere sem tudi jaz za te vrstice rabil.

ČEŠKO SLOVSTVO.

(Piše Stj. Z-g-c.)

Kolikorkrat govorim o najnovejših plodovih češke književnosti, moral bi ime J. Vrchlicky (Emil Frid) ne enkrat, ampak večkrat omeniti. Plodnost njegova je skoro neverjetna. Velika je že množina (in še vedno narašča) njegovih prevodov, a še veliko večja je množina njegovih izvirnih pesmotvorov. Kar se tega tiče, lahko rečemo, da je najplodnejši pesnik cele Evrope. Ni dolgo, kar so izšle druga za drugo tri ali še več zbirke njegovih pesmij, a zopet čitamo, da je v tisku četrta, peta, ali kakor jo že hočete imenovati. Od najnovejših omenjam »Dni a noci« (172 str. Salonni bibl. č. 66). V tej zbirki podaje zelo mnogo dosti lepih prizorov in srčnih slik iz kulturnega in prirodnega človeškega življenja v zelo krasni obliki. Sploh je Vrchlicki pravi mojster v obliki, kakor v pesniški koncepciji. Mnogokrat je nerazumljiv, ponajveč vsled svojih modroslovnih zmót. Druga novejša njegova pesniška zbirka je izšla v Šimačkovi »kabinetni knjihovna« sv. XLII. Poleg vse vnanje lepote, gladkosti stikov in bujnosti mislij, ne morejo te pesmi čitatelja zadovoljiti, še manj pa blažiti njegovo naravo, marveč nasprotno tirajo srce v nepokoje, razdraženost, nezadovoljnost, nesrečo. V tej zbirki se kaže pesnik Vrchlicki pesimista od nog do glave. Pa take so tudi druge njegove zbirke. »E morta« je majhna zbirka 14 lirskih pesmij istega pesnika v elegijskem tonu, zloženih v spomin pokojni Kl. Kalašovic-evi, slavni dramski pevki. — Bog varuj Slovence takih pesnikov!

DRUGA SLOVSTVA.

»Durch Asien.« Ein Buch mit vielen Bildern für die Jugend. Nebst einer grossen colorierten Karte von Asien. Von Jos. Spillmann S. J. Erste Hälfte: Die mohammedanischen und die russischen Länder (West- und Nordasien). 4°. XII. in 388 str. Cena 4 gld. 20 kr., krasno vezano 4 gld. 80 kr. — To knjigo naznanjamo in priporočamo: 1. zaradi izredno krasne zunanje oprave: tu nahajamo namreč 314 velikih in lepih slik; redka so tako bogato ilustrovana dela. 2. Zaradi tega, ker obdeluje tudi oni del Azije, ki je pod vladno rusko. 3. Zaradi velike vrednosti poročil, katera nahajamo tukaj. Vir teh poročil je pristen in čist, namreč potovanja misijonarjev. Priznavajo pa tudi drugi veščaki, da so misijonska poročila najzanesljivejša izmed narodoslovnega gradiva. Pisatelj in sestavljatelj te knjige, J. Spillmann, je na najboljšem glasu, a tudi založnik se je izkazal. Cena je za tako delo, v katerem najdeš poleg malih izjem — na vsaki strani lepo sliko, res nizka. Kako prav bi storile dijaške knjižnice, da bi nabavile to knjigo dijakom v pouk in zabavo! In prav to je namen našega priporočevanja, da bi obrnili pozornost merodajnih gospodov pri dijaških knjižnicah na dobre pojave v nemškem slovstvu, na dela, ki imajo stalno vrednost.